Schiedams Water eindverslag

Inleiding

Stichting Cultureel Forum Schiedam (CFS) heeft van 16 april tot en met 14 mei 2017 het fotofestival ***Schiedams Water*** georganiseerd waarbij de onlosmakelijke band tussen Schiedam en de drank centraal stond. Met de combinatie van nieuwe opdrachten aan aanstormend talent, aan een internationaal bekende fotograaf en met gebruikmaking van bestaand historisch fotomateriaal werd duidelijk hoe gezichtsbepalend de jenever/gin-industrie voor Schiedam is geweest en nog steeds is. De wereldwijde export in de 18e en 19e eeuw maakte de stad Schiedam rijk. Dat is nog steeds te zien aan de herenhuizen, pakhuizen, distilleerderijen, andere monumentale historische gebouwen en de grachten. CFS zocht nauwe samenwerking met de culturele instellingen van Schiedam en de belangrijke cultuurdragers in de stad. Van de combinatie historische gebouwen, grachten en fotografie heeft ***Schiedams Water*** tijdens het fotofestival volop gebruik kunnen maken.

Programma

Het fotofestival was opgebouwd uit **zes tentoonstellingen** en verspreid over vier binnenlocaties en één buitenlocatie: de kade van de Lange Haven. Drie jongere fotografen kregen een vrije opdracht van CFS en hebben dat naar eigen inzicht ingevuld. Het leverde drie verrassende, totaal verschillende, tentoonstellingen op:

1. **Yara van der Velden** focuste op de basis van de jeneverindustrie: de jeneverbes. Ze ontdekte dat de jeneverbes in Nederland een bedreigde plantensoort is. Ze reisde door het hele land op zoek naar bijzondere jeneverbesbomen, fotografeerde Nederlandse communities die de plantensoort redden en deed onderzoek naar de bessen. Via social media kreeg ze vanuit de hele wereld bessen toegestuurd. Dat leidde tot een jeneverbesinstallatie van kwetsbare schoonheid. Ze koos het Jenevermuseum als meest geschikte tentoonstellingsruimte voor haar werk.
2. **Lou Muuse** analyseerde de werking van het ambachtelijke en industriële jeneverproductieproces. Het leverde contrastrijke beelden op en het maakproces werd duidelijk en inzichtelijk. Ondersteund met illustraties van Marit van Nattem was het voor volwassenen en kinderen een boeiende tentoonstelling. Lou koos het souterrain van het Stedelijk Museum Schiedam als meest geschikte tentoonstellingslocatie.
3. **Stacii Samidin** maakte monumentale portretten van liefhebbers van drank in hun directe leefomgeving. Zowel jong als oud, man als vrouw. De portretten kwamen te hangen in een herenhuis aan de Lange Haven.

In ditzelfde herenhuis was ook het verstilde werk van de New Yorkse fotograaf **Wijnanda Deroo** te zien. Ze had als *artist in resident* stillevens in zwart-wit gemaakt op diverse Schiedamse locaties zoals distilleerderijen met grondvaten, distilleerdersketels, interieurs van pakhuizen, cafés en de glasfabriek in volle actie. Het waren en zijn monumentale beelden waarvan de kijker niet wist of zij zich in het heden of verleden afspeelden.

Fotograaf en fotoredacteur **Hans Pattist** speurde in de archieven naar historisch materiaal. Hij boorde een ware schat aan materiaal aan die zo rijk was dat hij koos voor diverse thema's, zoals reclame-uitingen, productieprocessen, distributie en familiealbums. Op de diverse tv-schermen in de oude bioscoop Monopole werden de historische foto's gepresenteerd in een decor van

historische foto's. De beste tien foto's uit diverse tijdsperioden (1880-1950) werden op schermen langs de kaden van de Lange Haven tentoongesteld.

Er zijn drie rondleidingen geweest. Een preview met vrijwilligers en twee rondleidingen op vrijdag- en zondagmiddag. De docent fotografie **Eric van Straaten** begeleidde deze goed bezochte rondleidingen.

De fotoworkshop bestaande uit twee avonden werd gegeven door **Lou Muuse** en werd bezocht door jong en oud. De techniek stond niet zozeer centraal, maar wel nieuwsgierigheid en het verkennen van mogelijkheden, herinneringen, dromen en andere inspiratiebronnen.

Twee klassen van de Peperklip zijn na de rondleiding op de tentoonstelling zelf foto's gaan maken van de historische binnenstad in Schiedam en hebben hun werk in vitrines van het Stedelijk Museum Schiedam tentoongesteld.

Vormgeving tentoonstelling

Alle fotografen hebben zelf nagedacht hoe ze hun tentoonstelling wilden inrichten. **Wijnanda Deroo** was het klankbord voor de jongere fotografen. Vrijwilligers met ondersteuning van professionals hebben de binnen- en buitententoonstellingen ingericht.

Publiciteit

Zowel offline als online is veel aandacht besteed aan de publiciteit. Online was CFS zes weken voor de opening actief op social media (Facebook en Instagram). Video's, foto's, filmpjes van en over de fotografen en locaties zorgden voor een community die regelmatig de virtuele tentoonstelling bezocht. Honderden postings gedurende 11 weken leverde op Facebook tussen de 25 en 200 actieve bezoekers per dag op. Het totale dagelijkse bereik varieerde tussen de 100 en 2200 bezoekers die vooral tijdens de weekends actief waren met een gemiddelde van tussen de 700 en 1200 bezoekers in het weekend met uitschieters tijdens de lancering van het Facebook-evenement op 3 maart en tijdens de opening van het fotofestival (2200 en 2000) op 15 april.
Op Instagram kreeg Schiedams Water 322 volgers, vooral professionals afkomstig uit Rotterdam (40%), Amsterdam (20%), Schiedam (20%) en Den Haag (10%). Het betreft een jongere doelgroep tussen de 25 en 34 jaar. Populair waren de historische foto's leporello, de flessentekening van Van Nattum en de lippenstiftfoto met het 90-jarige model Threes.

Aan de manifestatie is aandacht besteed in diverse digitale fotobladen als Photo Q online magazine, Digifoto pro, en Fotoexpositie.nl. Ook verschenen artikelen in het AD (diverse malen), Nieuwsblad Schiedam (diverse malen), Dichtbij, Schiedammer online (diverse malen), Pop Up TV, Stadsomroep Look TV, Stadsradio en een bericht in OV-miles in samenwerking met Stadspromotie.

Met samenwerkende partners zijn op websites van Stedelijk Museum Schiedam, Jenevermuseum, Stichting Mooi Werk, SPS en Centrum Management aankondigingen, berichten en beelden verschenen.

Vooraf en gedurende de tentoonstellingsweken is aandacht besteed aan het fotofestival met drie grote fototorens bij het Station, Grote Markt en Land van Belofte, billboards (muppies) aan de toegangswegen naar het centrum van Schiedam, VVV-promotie en de digitale lichtkranten. Er zijn 4000 leporello's verspreid in Rotterdam, Schiedam en Vlaardingen en 100 posters opgehangen in de

Hoogstraat, Lange Haven, Warande, omgeving Koemarkt, BK-laan, diverse openbare gebouwen als Stadskantoor en bibliotheek. Ook Schiedam Noord is meegenomen.
In het huis-aan-huisblad Nieuwsblad Schiedam verscheen een paginagrote advertentie. In de Volkskrant is in de rubriek cultuur een advertentie geplaatst.

De grote foto's langs de Lange Haven fungeerden als eyecatcher, evenals de banieren bij de tentoonstellingslocaties.

Bezoekers

De tentoonstelling heeft in totaal 2000 bezoekers getrokken waarvan 175 bij de opening aanwezig waren**.** Op de vier verschillende locaties was een team vrijwilligers actief, die mensen opvingen en ze van informatie voorzagen. 116 Mensen hebben een enquêteformulier ingevuld. De helft van de bezoekers was niet afkomstig uit Schiedam.

Realisatie doelstellingen

CFS heeft met haar vrije opdracht een platform kunnen bieden aan jong, net afgestudeerd, talent van de verschillende kunstacademies (Den Haag, Rotterdam, Breda). De tentoonstellingslocaties, allen monumentale in het historische stadshart, hebben de architectonische rijkdom van Schiedam zichtbaar gemaakt. De historische fotografie wakkerde bij een aantal bezoekers het enthousiasme aan om bij een volgende tentoonstelling meer van de geschiedenis van Schiedam te tonen.
De match tussen de net opgeknapte kaden en de historische beelden op grote schermen was een blikvanger waar mensen voor bleven staan kijken.

Enkele reacties van derden

- "Prachtig, zo doorgaan"
- "Aandacht besteden aan de industriële periode van Schiedam en opbouw na de oorlog"
- "Bijzondere tentoonstelling op bijzondere locaties"
- "Meer aandacht voor het gewone leven van oud Schiedammers"
- "Graag uitleg bij de foto's aan de Lange Haven"
- "Goed bezig!"
- "Graag aandacht voor Zwart Nazareth" (3x)
- "Goede tentoonstelling"
- "Iets interactiefs voor kinderen"
- "Mooie opzet van het festival"
- "Schiedam zit vol verrassingen"
- "Tentoonstelling over de alleroudste foto's van Schiedam"
- "Nog grootser aanpakken, zoals tentoonstelling in de parken"

Organisatie van het fotofestival

Eindverantwoordelijk: Bestuur Stichting Cultureel Forum Schiedam
Projectcoördinatie: Maarten Mulder en Annemarie Sour

Het vinden van fotografisch talent is afgestemd met docenten van Willem de Kooning (Eric van Straaten) en Sint Joost Breda (Jannes Linders).

Het opzetten en onderhouden van de social media is overleg gegaan tussen het bestuur en jong talent van de Willem de Kooning Academie, Gulsen Emre.

Op zoek naar vrijwilligers kwam CFS uit bij scholieren die hun maatschappelijke stage in de culturele sector wilden vervullen, het netwerk dat al actief is in de culturele sector, zoals het Suikerzoet filmfestival en Stichting Mooi Werk, en vrijwilligers afkomstig uit het netwerk van de bestuursleden. De coördinatie van de vrijwilligers was in handen van Petra Muns, bestuurslid CFS.

Comité van Aanbeveling

Het CFS-bestuur heeft dit festival wederom gebruik gemaakt van het comité van aanbeveling dat ook betrokken was bij de vorige fotomanifestatie Heart2Art. Het comité bestaat uit mensen met veel bestuurlijke en organisatorische ervaring. De volgende mensen hadden zitting in het comité:

- Ruud Visschedijk (Fotomuseum Rotterdam)
- Marieke Sanders (bestuurder en kunstverzamelaar)
- Reyn van der Lugt (curator en voormalig directeur van het Groninger Museum)
- Reinier Scheeres (oud-burgemeester van Schiedam)

Zij ondersteunden het CFS met hun kennis, ervaring en hun netwerk.

Samenwerkende partners

Schiedams Water heeft samengewerkt met het Stedelijk Museum Schiedam, het Jenevermuseum, Monopole, de gemeente Schiedam, de VVV, het Stadsarchief, de Willem de Kooning Academie, Sint Joost Breda, Stichting Mooi Werk, Rocka, middelbare scholen, obs De Peperklip, de Maand van de Geschiedenis, Nolet, De Kuyper, Loopuyt, Herman Jansen, en het Nederlands Fotomuseum.

Maarten Mulder & Annemarie Sour
Cultureel Forum Schiedam, 16 juli 2017